

Országgyűlés.

Lukács László programja.

A képviselőház ülése.

Návay Lajos elnök öt perccel háromnegyed 11 óra előtt nyitotta meg az ülést. Bejelentette, hogy Lukács László kerületében az új választást elrendelte s hogy Mikosevics Kanut lemondott a mandátumáról. (Óriási zúg a palatdalon.)

Lukács László miniszterelnök: A királytól kézirat érkezett, kéri fölolvását.

Szász Károly jegyző fölolvassa a királyi kéziratot, amely Khuent állásától fölment s Lukácsot nevezi ki miniszterelnökké.

Lukács László A kabinet összetételében alig változott — ezzel kezdő az új miniszterelnök programnyilatkozatát — Az új kabinet az ország kérdéseiben, úgy Ausztriával, mint Horvátországgal szemben s a belkereskedésekben ugyanazon program alapján áll, mint az előző kormány, e mellett ragaszkodik a tárgyalás alatt levő véderőjavaslathoz. Meg akarja változtatni a választójogi reformot, úgy amint a többség a trónbeszédre adott választóírásban kifejtette: az általános és demokrácia elvei szerint, de mindenestre úgy, hogy a magyar állam egysége és a nemzeti szupremácia biztosítva legyen. (Élénk helyeslés a jobboldalon és a középben.)

A mai nap nem alkalmas arra, — folytatja miniszterelnök — hogy kifejtsem: milyen álláspontot foglal el a kormány az osztrákok részéről történt beavatkozással szemben. — Lesz még alkalma a kormány álláspontját teljes nyíltsággal megismertetni. (Helyeslés a jobboldalon.)

A horvát kérdésben utal az 1868: XXX. törvényekre. Magyarország és Horvátország ugyanazon egységes állam, minden bontó törekvést a leghigorubb eszközökkel kell ártalmatlanná tenni. Mulasztást követne el az a kormány, amely ezért a célért minden eszközt meg nem ragadna az ott jelentkező veszélyes irányzatok elnyomására. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Ha ez az irányzat megváltozik s ez ténylegben kifejezésre jut, a kivételes állapot fönntartása feleslegessé válik. (Helyeslés jobbról.) Ha sérelmek vannak ott lent, azok meghallgatásáról és orvoslásáról a kormány nem zárkozik el. De a tárgyalásoknak itt a Házban van a helye.

(Helyeslés.) És nem utcákon, nem nagygyűléseken, nem idegen államok alattvalóival tartott konferenciákon. (Élénk éljenzés.)

A kormány főtörekvése, hogy a parlament munkaképességét helyreállítsa s a polgárok jólétét célzó szociális reformokat alkalmazza. Készek vagyunk megakortni a választójogot, s oly időben betervezni, hogy már legközelebb tárgyalás alá kerüljön. Nincs abban a helyzetben, hogy részletekről nyilatkozzék, de a vezéreszméket megjelölheti. Oly rég nem történt e téren újítás, hogy sokkal nagyobb lépést kell most már tennünk, mint egyébként kellene, de viszont a hibától ennél inkább óvakodnunk kell.

Nem javasolhat oly megoldást, amely teljesen ismeretlen helyzetet teremthetne. Szükséges, hogy az értelmesebb néprétegek jogokhoz is biztosítani kell. Ez utóbbi eszme nem foglal magában ellenséges irányzatot a nem magyar ajkú polgárokkal szemben, de a büntös törekvések ellen sikra száll. (Helyeslés.) Azt a feltevést, hogy tulságos kiérettetés történjen, a kormány nem vállalhatja. A reformot az általános választójog minden attribútumával el kell látni tehát, a veszélyek elkerülése végett azonban a fokozatosság szerint kell történnie az átmenetnek. Az ily mandátumok száma eggyelőre tehát korlátozva lesz. A korlátozás ajánlott módjához nem ragaszkodik. Jobbat ezidőszerint nem tud, de szívesen lát minden új ötletet, amely jobbat ajánl.

A választóreformmal kapcsolatban természetesen szükség lesz a házszabályok revíziójára is, amit már gróf Batthyány Tivadár is ajánlott egy régebbi beszédében... (Mozgás és derűtlenség) És amit a koalíció is szükségesnek tartott, sajnos, csak rövid időre. (Élénk derűtlenség a Ház minden oldalán.) A szigorítást legalább oly mértékben kell megcsinálni, mint a koalíció alatt.

A képviselőház munkarendjére nézve azt javasolja, hogy amíg a választójogi törvényjavaslat elkészül, a Ház a napirenden levő véderőjavaslatokat tárgyalja...

Élénk felkiáltások a Justh-párton: Ebeb — nem megyünk bele! Előbb a választójog, azután a véderő! A priusz! A priusz!

Lukács László miniszterelnök... és letárgyaljuk továbbá azokat a legsürgösebb törvényjavaslatokat, amelyek már készen várják a tárgyalást. Kijelenti ezután, hogy elfogadja gróf Batthyány-nak a véderőjavaslat során betervezett hatá-

rozati javaslatát, mely szerint a katonai kiadásoknak Magyarországra eső részét itthon kell elkölteni. (Élénk helyeslés és taps a jobboldalon.)

Uj örvények.

A miniszterelnök ezután számos új örvényalkotást jelent be. A kormány javaslatot fog benyújtani az állami tisztviselők családi pótlékáról, a nyugdíjtörvényről, az adóreform életbe léptetéséről, felhatalmazási javaslatot a nyere-ménykötvények kibocsátása iránt, munkásjóléti intézmények, így például munkás szanatóriumok építéséről, a kecskeméti földrendes károsultjaink segítéséről, az illetékeknek progresszív alapon való reformjáról, hitelélet agályos jelenségeinek a gazdasági élet és a forgalom megkötése nélkül való orvoslásáról, a kereskedelmi tárca körében az utak reformjáról, a biztosító törvény novellájáról, a postaegyezményről, a hajózási társulatokkal való végleges szerződésekről, a folyamhajózás szabályozásáról, a dalmát vasutak építéséről, a vasárnapi munkaszünetről...

Förster Aurél: Zárják be vasárnap a korcsmákat!

Zboray Aladár: Zárják be a választások alatt a korcsmákat!

Lukács László miniszterelnök: Naggyobb beruházásokat készülnök tenni az állami erdőbirtokok jövedelmeinek fokozására, kopár területek betámasztására, állami erdőterületek szaporítására.

Készen van a törvényjavaslat a katolikus autonómiairól és e javaslat rövid idő belül az illetékes faktorokkal is közölve lesz és azután tárgyalásnak kerül.

Frey János néppárti: Örök ígérlet!

Lukács László miniszterelnök: Gondoskodni fog a kormány az 1848. évi XX. törvények 3. szakaszának végrehajtásáról. Sürgősnek tartja a kormány a tanács, tanácsnok, gazdasági szakemberek felkérésének rendezését, a felkészítő kongrua kérdésnek elintézését. Az igazságügyi tárca által több kisebb javaslat vár elintézésre, köztük a szerzői jog ügyében az Egységes-Államokkal kötött szerződés felülvizsgálata. A polgári törvénykönyvnek munkálati már annyira előrehajadtak, hogy valószínűleg még ez az országgyűlés tárgyalhatja. A honvédelmi minisztériumban tárgyalásra készen vannak a hadiintézetek adónak progresszív alapon való rendezéséről, a katonai beszállásokról és előfogatásokról és az őszi had-

ban hogy nem sokat ér. Hányszor gondoltam én arra, hogy nekem ezt az édes asszonyt szeretnem kell! Szeretnem kell telkem othatatlan lüzével. Szeretnem úgy, ahogy még ember asszonyt nem szeretet. Hadd pusztítson el ez a vihar. Megérdemlem. És még sem mertem agára gondolni... Pedig ánszor remegett emg keze az engyémben és ánszor gondolt arra, ahogy othagyja, csokolni hagyja, — de nem teite meg. Pedig akarta. És ez nekem minden boldogságom. — Hugsje el, a tett mindig bolondság. A tett soha sem fontos. A vágy, az akarat — ez a boldogság. Hát mondja: lehet-e nagyobb gyönyört elképzelni, mint hogy én itt tartom remegő kis kezét az engyémbe és csodálatos, soha nem értezt érzések korbácsolják fel vérünket. Ez a boldogság... Vágyakozni az alma után, de nem szakítani le soha. Ez a vágyakozás az egyedüli szép az életben. Ezért érdemes élni.

Az Asszony: Szépen beszél... Látssa, én is így gondolkozom. Én is így érzek. De látssa, a vágy, a titkos akarat nagyon sokféle. Szinte elétevé az ember közöttük. Én vágytam maga után és mikor már itt volt — megiejdtem: sokszor az ember maga sem tudja, hogy mire vágyik...

A Sátán: Mert nem akarja tudni. Mert nem meri bevallani önmaga előit. A lélek legfinomabb sejtései az öntudatunk alá itrejtőzik. De ne legyen nagy, ne hunyja be szeméit a világosság elői. Egy ilyen csodálatos, forró, kápráztatóan szép asszonynak fényben kéne fürödni. A szeretet tüzének kellene körülcokolnia bánsongos testét, lelkét. Égni, lobogni a vágyakozás tű-

zében. Látja, a férje itt hagyta. És önkénelenül is reám gondolt elhagyatottságában. Elhagyta a férje? Hát mikor volt magával?! A férje még díg többször és többször fogja itt hagyni. Nem veszi észre, hogy megunta magát? A közönséges férfiaknak ez a közös jellemvonásuk: han ar betelnek szeretetükkel, mert tulajdonképen rem is tudnak szeretni. Hát szerette magát valaha a férje? Leszakította, mint egy illatos rózsát. És öröme telt a leszakításában, mert nehé volt megkapni. Hát ez a szeretet? Ha szerette volna, nem kívánta volna meg magától, hogy szeretet nélkül szeresse őt... De a férje csak a maga csodálatos testét kívánta. Mit törődött ő a lelkével? A testét pedig már megunta. Most már u jelvezetek után vágyik. Maga is csak egy élvezeti cikk volt a szemében. Előtte olyan az egyik asszony, mint a másik. Pedig ha tudná, hogy kicsoda maga? Látja, vannak másforma férfiak is. Olganak, akik csak egyszer tudnak szeretni. Akik méltóak az olyan asszonyhoz, mint maga. Hiszen aki megérti a maga lelkét, aki előtt feltárlvánának titkai: minden perc u iggyönyört hozna és a szeretnek nem lenne más vége, csak a boldog halál; az örök élet. Örök élet a maga szerelmében.

(A Sátán egészen közel hajol az Asszonyhoz, akít már elkápráztatott beszéde. Füléhez hajol és így suttog. Az asszony mind jobban átadja magát annak a kábulatnak, melyet a Sátán szavai kelteftek fel benne.)

Az Asszony: Ugy-e, maga olyan férfi, aki úgy tud szeretni? És szerettet már, talált-e va-

lakit, aki méltó lenne ilyen nagy szeretetre!

A Sátán: Igen, találtam! (Forró csókba forrnak össze ajkaik. Magát a mindenemet, boldogságot, elemelem!

Az Asszony: Mit tett, Istenem? Nem szabad! Nem szabad ennyire menjünk... Hisz ez máris bün!

A Sátán: Bün? Hát ugyan ki ellen? Hát bün szeretni? A férje, — hát férje ő magának? Maga okos asszony, tudja, hogy mi a bün. Hiszen hozzáérszakolták! És ő elfogadta a szerelmét — csak úgy, ajándékképen. Magának joga van a szeretethez, egy ilyen asszonynak, mint maga, szeretnie kell. Szeretnie úgy, ahogy még asszony ne megszeretett. Mert maga különb mindnél. Maga az engyém! Engyém a teste, a lelké! (Atöleli az Asszonyt és forró csókokkal árasztja el arcát, kezét, nyakát és egész testét.) Ugy-e, az engyém, ugy-e, hogy az engyém csábos, forró teste, epedő, szomjas ajka?

Az Asszony (mintha álomból ébredne tel): Hát maga is a testemet kívánja? Hát maga is csak a testemet szereti. (Sirni kezd.) Istenem, Istenem, mit tettem!! A kis fiam, a kis fiam! Hogy fogom megcsokolni a kis fiamat?

A Sátán: A síró asszonyt nem szeretem. (Magas alakja a háttér sötétjébe olvad. Az Asszony most már csendesen piheg a pamllagon, nem gyötrik kínzó álmokképek. A tűz utolsó lobban és kialvó fényéből rászik egy sugár az Asszony arcára és glóriával vonja be csodálatos szomorusságát.)

Tükörfényű gallrét

szállít
WACHA gőzmosó gyára
Simonffy-u. 55. Széchenyi u. 6. Varga-u. 35. Verbőczy-u. 14.
TELEFON 839. TELEFON 840.

gyakorlatok a behívott tartalékosok családjának segélyezéséről szóló törvényjavaslatok.

Ezekben iparkodtam nagy vonásokban ismertetni azokat a feladatokat, melyeknek megvalósítására a kormány vállalkozott. Ha ezekhez hozzávesszük még a választói jogról és a véderőreformról szóló törvényjavaslatokat, akkor láthatja mindenki, hogy olyan óriási munka vár reánk, mellyel csak megfeszített erővel tudunk megbirkózni.

Dolgozni akarunk az ország érdekében és dolgoznunk kell, ezt várja tőlünk a nemzet. Tagadhatatlan, hogy a társadalomnak reményeségei vannak az új alakulásban szemben és nem szeretné ha ezek a reményeségek keserű csalódásokká változnának. A magyar nemzetnek legnagyobb kincsé: alkotmánya. Az alkotmány legtekintélyesebb orgánuma, a parlament normális működésének helyreállítását mindenkinek óhajtani kell (Nagy taps a munkapárton), mert a parlament betegsége az állami élet betegsége és ez az egész társadalomra is nagy hatással van. Nekünk kötelességünk biztosítani a parlament zavartalan munkaképességét, hogy ezzel erősítsük alkotmányunkat, mely képessé tegyen bennünket vérszenyűnek, viharok idején is megállni. Ehhez a munkához kérem én a parlament támogatását.

A miniszterelnök beszédét az egész munkapárt nagy tapsal és éljenzéssel fogadta. Először Khuen-Héderváry Károly sietett Lukács üdvözlésére.

A legközelebbi ülés.

Návay Lajos elnök: Javasolja, hogy tekintettel a delegációk ülésezésére, és arra, hogy a miniszterelnök beszéde felett előreláthatólag hosszabb vita indul meg, ezt a vitát a legközelebbi ülés napirendjére tűzze ki a Ház és hatalmazza fel az elnököt, ez ülésnek a delegációk után való összehívására. (Általános helyeslés.)

Poiónyi Géza kifogásolja, hogy a delegációkat összehívták, holott erre szükség nem volt, mert közönséges exlex nem következik be.

Nagy Ferenc ezzel szemben a delegáció összehívásának szükségességét fejtegette.

Az elnök előterjesztést tett a legközelebbi ülés napirendjére vonatkozólag és ezzel az ülés negyedik órákor véget ért.

A miniszterelnök Debrecenhez és Hajdumegyéhez

Lukács László miniszterelnök Debrecen és Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságához a következő levelet intézte:

Ó császári és apostoli király! Felsője gróf Khuen-Héderváry Károly urnak, hivatali elődöme nek miniszterelnöki állásáról való lemondása következtében folyó évi április 22-én kelt legfelsőbb kériatával engem magyar miniszterelnökévé legkegyelmesebben kinevezni és előterjesztésem folytán ugyanazonnap kelt legfelsőbb elhatározásával kereskedelemügyi miniszterré dr. Beöthy Lászlót, földmívelésügyi miniszterré gróf Serényi Bélát, vallás- és közoktatásügyi miniszterré gróf Zichy Jánost, igazságügyi miniszterré dr. Székely Ferenczet, honvédelmi miniszterré Hazai Samu altábornagyot újból legkegyelmesebben kinevezni, illetőleg az eddig is viselt állásukban megerősíteni, továbbá pénzügyminiszterré dr. Teleszky József pénzügyi államtitkárt, horvát-szlavon-dalmátországi tárca nélküli miniszterré pedig Josipovich Géza belső titkos tanácsost legkegyelmesebben kinevezni és a belügyminiszterium vezetésével, valamint a legmagasabb Személye körüli ideiglenes miniszterium vezetésével engem legkegyelmesebben megbízni méltóztatott.

Midőn erről a törvényhatóságot új állásom elfoglalása alkalmával értesitem, egyzsersmind annak a várakozásnak adok kifejezést, hogy engem és minisztertársaimat legkegyelmesebben Urunk öfelsége bizalma által elénk tűzött feladatok megoldásában törvényes hatásköréhez képest hazafias buzgalommal és eréllyel támogatni fog.

Budapest, 1912. április 24-én.

Lukács László s. k.

A rendőrség ruházata.

Szabályrendelet javaslat a rendőrtisztviselők ruhájára és rangjelzésére.

Rostás István főkapitány a debreceni rendőrségi tisztviselők egyenruhájára és rangjelzésére a következő szabályrendelet javaslatot dolgozta ki:

Rendőrségi tisztviselői szolgálóban mindenkoron egyenruhát tartoznak viselni, még pedig bálacon, hangversenyeken, színházban, elsőrendű orfeumokban, a nyilvános látogatás céljaira rendelt előkelőbb helyiségekben, ünnepek és ünnepek előkészítései alkalmával dolmányban kötelesek megjelenni. Egyéb alsóbbrendű mulatóhelyiségekben azonban zubbonyban is megjelhetnek.

A rendőrkapitányra és a tisztán tiszti szolgálót teljesítő kisebb rangban álló rendőrtisztviselőkre az egyenruha viselése nem kötelező; a többi tisztviselőre azonban az egyenruhának szolgálóban való viselése kötelező.

A szolgálati- és díszruha a következőkből áll:

Sisak, sapka, köpeny, dolmány, zubbony, nadrág, nyakravaió, kesztyű és fegyverzet.

Sisak: Az ugynevezett Zrínyi-sisak alumínium bordákkal s elől Debrecen sz. kir. város címerével, két oldalán pedig 1—1 lapos aranyozott fémgombbal és állsijjal van ellátva.

Az állsij feketén lakkozott bőrből van készítve, aranyozott bőrről csattal van ellátva, s mindkét végén 2 aranyozott kis gombbal a szemernyő fölé a sisak fejhez erősítve.

Sapka: Sötétkék posztóval van készítve és szemernyővel, elől pedig Debrecen szabad királyi városának selgemhímzésű címerével van díszítve.

Dolmány: A dolmány finom sötétkék posztóból s világoskék posztó álló gallérral van készítve, semmiféle hajtókával nem bír, derék- és alj finom fekete clothtal, az ujjak pedig fehér vászonbéllel vannak bélelve. A dolmány első részén kétsorjában 7—7 db félgömbölyű aranyozott fémgomb van. A gallér felső- és alsó szélé pedig 6 milliméteres vastag aranyzsinórral van szegélyezve, mely a gallér hátsó közepén három karikat képez. A dolmány ujjaira, azok alsó szélétől számítva 6 centiméter magasságban 6 milliméter vastagságú aranyzsinór van alkalmazva és pedig olyképpen, hogy a zsinór végén 2 centiméter távolság van egymástól, az ujjtorkolattól 11 centiméternyire a varrásba be van nak erősítve, azon ponttól a zsinór párhuzamosan felfelé halad; míglen a torkolattól 5 centiméternyire, a derékszőg alatt meghajlik s innen a torkolattól párhuzamosan van felvarrva, s az összehajtott ujj belső harmadátan vitézközt képez.

Ezen aranyzsinóron elől a dolmány ujjai világoskék posztóval vannak borítva.

Zubbony: A zubbony a dolmányhoz hasonló sötétkék posztóból van készítve és szintén álló gallérral van ellátva, amelyre világoskék hajtóka (paróli) van alkalmazva. A zubbony mindkét oldalán, úgy a mel, mint a csipők táján 1—1, összesen tehát 4 zseb van alkalmazva és kanyaros zsebfőcelekkel ellátva. Különben a zubbony egészen sima.

Nadrág: A nadrág sötétkék szürkeposztóból van készítve, az oldalvarrásokon 2 milliméternyi szélességű világoskék posztó szegéllyel van ellátva.

Nyáron úgy nevezett nyári nadrág vitorlavászon színű szürkés gyapjuszövetből készült és szegély nélküli nadrág hordható.

Köpeny: A köpeny finom sötétkék szürkeposztóból a katonatiszti köpeny alakja és szabálya szerint világoskék szegélyezés nélkül van készítve és előrészen 2 sor 6—6 egymástól egyenlőközökben felvarrt aranyozott lapos fémgomb van, fekete bársony gallérral van ellátva, és a lehajtott gallér külfelülete elsőszéleének közepén mindkét oldalán 1—1 világoskék posztó hajtóka s ezen aranyozott kis fémgomb van felvarrva.

A nyári köpeny fekete clothtal, a teli pedig fekete posztóval van bélelve.

Nyakravaió: Olyan, mint az államrendőrségi tisztviselőké.

Kesztyű: Fehér színű szarvasbőr.

Fegyverzet: Az állami rendőrségnél a tisztviselők által használt kard, katonatiszti de at-

szövés nélküli aranykardkötő, aranyzsinórból készült, zárt s alján világoskék posztóval ellátott kardbojt.

Ezt kiegészíti a tisztviselők által beszerzendő, modern rendszerű és több lövetű forgópisztoly.

A rendőrtisztviselők rendfokozatainak megkülönböztetése végett a gallérvegek 1-ső oldalán, illetve zubbonynál a világoskék hajtókárg (paróli):

XI. fizetési osztályban lévő rendőrtisztviselők 1 db,

a X. fizetési osztályban lévő rendőrtisztviselők 2 db,

a IX. fizetési osztályban lévő rendőrtisztviselők 3 db himzett arany jelvény rózsácskákát alkalmaznak; a VII. és VIII. fizetési osztályba tartozó rendőrtisztviselők zubbony gallérjának elejére, a világoskék hajtókárg (paróli)ra ezüst paszomány van alkalmazva olyképpen, hogy a világoskék hajtóka felső szélén 3 milliméternyi szélességben kilátszik. Dolmányainak gallérja és ujjja pedig ezüsből szőtt 34 milliméternyi szélességű paszománnyal sakként van díszítve, hogy a gallér felső zsinór szegélyzete és a paszomány felső szélé között a gallérból 3 milliméternyi szélességű csik szintén látható maradjon. E gallér paszományára: a VIII. fizetési osztályban lévő rendőrtisztviselőknél egy db, a VII. fizetési osztályban lévő rendőrtisztviselőknél pedig 2 db arany rózsácska van varrva.

Baltazár püspök a klerikálisok ellen.

(A protestáns lelkészek fizetésrendezése. Apponyi bűnlajstroma. Közpénzek a szerzeteseknek.)

A református konventnek negyedik, egyben utolsó tanácskozási napja. Jelentőségben ez a nap magasan kiemelkedett az eddigiek közül. Az eddigi tanácskozásokon a konvent egyházi ügyeket tárgyalt, most — ugyancsak egyházi ügy kapcsán — országos jelentőségű kérdés került napirendre. A protestáns lelkészek egyre kérdés fizetésrendezését tárgyalta a konvent s a kérdés kapcsán az egyik felszólaló, dr. Baltazár Dezső püspök valósággal szenzációs leleplezést tett. Elmondotta, hogy a kultuskormány rendszerré tette, hogy protestánsok semmit nem kaphatnak anélkül, hogy a katolikus egyház, — akár van rá szüksége, akár nincs, akár kéri, akár nem — ugyanazt megsokszorozva ne kapná. Baltazár megmondotta azt is, hogy ez a szokás Apponyi óta vált hagyománygyá és gróf Zichy János híven és buzgón, tán tulbuzgón is kultúrálja ezt a hagyományt. Felsorolja azután Baltazár Apponyinak egész — számban is, súlyban is jelentékeny — bűnlajstromát, megannyi klerikális bűnt, amelyeket keservesen nyög nemcsak a protestántizmus, de az egész ország.

Az ülés elején megválasztották a zsinati előkészítő-bizottságot. A konvent sürgős fölterjesztést intéz a kormányhoz, hogy a zomboryi államközsegi iskolában államilag megerősített alapszabályok nélkül működő Mária-kongregáció, amely a városban botrányokat is okoz, erélyes intézkedéssel szüntessék be.

Ezután szönyegre került a lelkészi fizetések rendezésének kérdése, amelyben az erdélyi egyházkerület és az Országos Református Lelkészi Egyesület intézett fölterjesztést a konventhez. A tárgyat dr. Benedek Sándor közgazgatási bíró referálta és határozati javaslatot nyújtott be, melyben megsürgeti a lelkészek fizetésének fölemelését.

A határozati javaslatához dr. Baltazár Dezső püspök szolt hozzá nagy érdeklődés mellett. A fizetésrendezést egy sajtóságos hibás elmélet készített, ami a koalíció idején honosult meg a kultuszminiszteriumban és ment át a parlamentbe is, hogy t. i. ha a protestáns egyházaknak is, hogy ad valamit az állam, adniá kell a katolikus egyházaknak is, a lélekszám arányában és az 1848. XX. t.-c.-ben kijelentett viszonyosság és egyenlőség szerint. Ez az álláspont csak akkor volna helyes és igazságos, ha összegyűztetnék mind azok a juttatások, amelyeket az állam a múltban a különböző felekezeteknek adott és az összehasonlításból az tűnnék ki, hogy a viszonyosság és egyenlőség már most meg van vaósulva.

Köztudomásu azonban, hogy sok milliókat

kellene a protestáns egyháznak adni, ha anyagi tekintetben a viszonyosság és egyenlőség egyensúlyát helyezkednének a tekezeteknél. Kimondhatjuk — úgy mond — nyíltan, hogy míg ez az egyensúly el nincs érve, addig minden egyes állér, ami a tudotált egyházak javára bármely címen és néven az államtól adatik, az 1848. XX. törvénycikk szellemébe ütközik és az egyenlőségtől távolodást jelent. Ilyen távolodás volt az egyenlőségtől a szerzetesek állami fizetéscgészítése, a katolikus papok kongruájának állami rendezése. Tehát a koalíció kultuszminiszterumának főntébbi elmélete úgy e műszifikációnál nem egyét, de arra mindenesetre alkalmas volt, hogy a protestáns papság fizetését megakassza. Csatlakozik az előadói javaslatához amely haladást jelent az eddigi eljáráshoz képest az energia felé.

Dr. Baltazár Dezső beszéde általános helyeslést váltott ki.

Ezután még dr. Benedek Sándor többrendbeli előterjesztése kerütl napirendre. Így alapítólavelek jóváhagyási ügyei és egyes vallássérelmi ügyek.

Dr. Kenessey Béla püspök megköszönte az elnökségnek buzgalmát és előzetekénységét, amelylyel a konvent üléseit vezette.

Dr. Antal Gábor püspök egyházi elnök imájával és gróf Degenfeld József világi elnök rövid záróbeszédével az ülést berekesztették.

A debreceni vasutas szövetség közgyűlése.

A vasutas szövetség debreceni kerülete vasárnap délután az állomás épület iskolatermében tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen a budapesti központi vezetőség Lányi József, számvevő és Molnár Árpád áruügyi előadó által volt képviselve, de eljött a közgyűlésre a nyíregyházi testvérkerület képviselőiben Czervovszky László elnök és Sándorfi István alelnök. A gyűlésen Sárközi Manó elnököt s meleg szavakkal üdvözölte úgy a budapestieket, mint a nyíregyháziakat. Az üdvözlésre Lányi József, mint a központ kiküldöttje válaszolt, megköszönöm a szíves fogadtatást — úgy mond — egyben ajánlacsolja Tolnay, a szövetség nagynevű elnökének üdvözlését. Beszédében megemlítette, hogy a családi és drágasági pótlék ügye készen van, csak képviselőházi tárgyalásra vár s az, melyhelyt a törvényhozás rendes mederbe zökken, azonnal tárgyalatni fog, úgy, nemkülönben a lakbér kérdése is megoldást nyer. A segédtsízi status rendszeresítése is szönyegen van s ez a kérdés is mielőbb megoldást nyer. Az áruház mely a vasutasságnak legszebb alkotása leend, oly stádiumba van, hogy már ez év folyamán felépül.

A központ kiküldöttjének eme szavait a közgyűlés éljenzéssel vette és fogadta.

Ezután szintén napirend előtt Nagy Lajos országos kiküldött szólalt fel és örömmel veszi a központiak megjelenését, hogy voltak szívesek megüsztelni a debreczeni kerületet, annyival is inkább, mert a debreczeni kerület harcos kerület és mindig igyekszik a szövetség eszénének zászlóját magasán lobogtatni, s hogy a debreczenieknek minden üdvös aktiója sikerrel járjon, kéri a központ támogatását.

E beszédek után Sárközi Manó elnök a közgyűlésnek bejelentette, hogy dr. Dzurilla Béla a kerületi elnökségről nagymérvű elfoglaltsága miatt lemond, úgy nemkülönben Zivuska Andor a kerületi titkárságról.

A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul. — Sárközi elnök a mult évről, mint a kerület nehez idejéről emlékezett meg azzal, hogy az újonnan választandó tisztikar fokozott ambícióval működjék, hogy a vasutas szövetség mint magasabts célokért küzdő testület a társadalmi életben is számot tevő legyen. A titkári és pénztári jelentés tudomásul vétetett, úgy nemkülönben szó nélkül lett elfogadva a folyó évi költségvetés is. Nagy József kerületi pénztárosnak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott, fáradhatatlan munkálkodásáért.

Ezek után a szavazatszedő bizottság küldött ki s titkos szavazás útján történt választás eredménye a következő:

Megválasztottak:

Elnökül:

Stefán László.

Első alelnökül:

Oláh László.

Másod alelnökül:

Kemechey Ferencz.

Titkár:

Mester István.

Jegyző:

Deseő Zoltán.

Pénztáros:

Nagy József.

Ellenőr:

Szabó József.

Országos megbízottak:

Taar Sándor

Nagy Lajos

Felügyelő bizottság:

3 rendes tag:

Paal Gusztáv.

Günther Mihály.

Materny Károly.

Vizi József.

Veress Laojs.

Dobra Miklós.

Szakcsoportok:

I. szakcsoport:

Nyiri Géza.

Gévay Ernő.

Mamuzich József.

Manely György.

II. szakcsoport:

Önossay István.

Tóth József.

Albert Nándor.

Sidó Géza.

III. szakcsoport:

Bögel József.

Lőrincz István.

Veréb János.

Kiss Mihály.

IV. szakcsoport:

Udvarhelyi Lajos.

Belányi Gábor.

Papp József.

Nagy Sándor.

Petró István.

V. szakcsoport:

Sárközi Manó.

Bornyi Sándor.

Pethő Károly.

Kálnai András.

Fischer Rudolf.

VI. szakcsoport:

Ebben a csoportban tag nincs.

VII. szakcsoport:

Leitner Pál.

Pócsi József.

Franyetzky Ferencz.

VIII. szakcsoport:

Lakatos József.

Janó József.

Terkulya Mihály.

Marosán István.

IX. szakcsoport:

Velker János.

Kertész Kálmán.

Bornemissza Károly.

Eies Sándor

A választás eredményének kihirdetése után küldöttség ment az új elnök, Stefán László után, kit a terembe lépjekor dörgő éljenzés fogadott. Sárközi Manó elnök üdvözölte az új elnököt, melyre Stefán László röviden azzal válaszolt, hogy ő mint a munka embere, a szövetség érdekében és javára fog munkálkodni.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

Ezekután a fehér asztalnál került össze a társaság, hol nem csak lelkes felköszöntők, hangzottak el, hanem volt alkalma gyönyörködni a

társaságnak Molnár Kálmán művészi hegedűjátékában és Erdős fényes bonmott-jáiban. Önként következtek, hogy úgy a budapestiek, a nyíregyháziakkal együtt csak a késő órákban távoztak el a fehér asztal mellől.

Uj építkezési szabályrendelet.

Tervezet Debrecen építkezéseinek a szabályozására.

Most készült el az új szabályrendelet tervezet Debrecen építkezéseire. A nyomtatásban is megjelent tervezet főbb pontjai a következők:

Külsőterületen új épület emelésére, valamint már fentálló épületen foganatosítandó olyan lényeges változtatásokra, amelyek az épület szilárdsága, tűrtósága és tűzbiztonságára befolyással bírnak, építési engedélyt kell kérni.

Az építési engedélyt a városi tanács adja. Az engedély iránti kérvényhez csatolni kell:

a) a helyszínrajzot, megjelölve szabatosan, méterekben, hogy az emelendő épület a szomszédos épülettől milyen távolságra fog esni;

b) az épület tervrajzát, az épület hosszának, szélességének, használati céljának kitüntetésével.

Végül meg kell jelölni a kérvényben a telket telekkönyvi beírt és helyrajzi szám szerint, a dűlő, a szomszédok megnevezésével s a telekkönyvi terület kitüntetésével.

Az a legkisebb terület, amelyen állandó lakásul szolgáló épület emelhető:

a) kerti művelés alatt álló földnekél — ideértve a szőlővel beültetett területeket is — egy kat. hold;

b) mezőgazdasági célra használt más ingatlanoknál három kat. hold.

Csak nyári tartózkodás helyül szolgáló u. n. nyaraló telepeken az építési telek legkisebb területe 600 négyszögöl lehet s legalább 20 öl szélesnek kell lennie.

Nyaralótelepnek csak olyan terület tekintetik, amelyen legalább 10 nyaraló épül.

Iparvállalatok saját alkalmazottak lakásul szolgáló épületeket egyenként 200 négyszögöl területű s legalább 10 öl homlokzatvonalu telken is emelhetnek.

Az emelendő épületnek a szomszéd telken fentálló épülettől legalább tíz öl távolságra kell esni.

A lakásul szolgáló épületek falazata csak téglá, vályog, vagy vert fal lehet. Földkúnyhók emberi lakásul nem építhetők. Kivétel csak a városi erdőségek felújítására alkalmazott u. n. telepések által készített ideiglenes kúnyhók képeznek, amelyekhez építési engedély nem szükséges.

Az építési engedély egy évig érvényes. S ha az engedélyezett építkezés egy év alatt nem foganatosítattnék, az építési engedély meghosszabbítását kell kérni.

Lakóházakat a lakhatási engedély elnyerése előtt használatba venni nem szabad.

A lakhatási engedélyt az erdős pusztákon a járási erdész, a határ többi részén pedig a mezőbirtokosoknak a tendörkapitányi hivatal útján beadott jelentése alapján a városi tanács adhatja meg.

Ugy az építési mint a lakhatási engedélyért négy korona díj fizetendő a város házipénztárába. A házipénztári hivatal a befizetett összeget letétbe veszi s a befizetést magán a kérvényen nygtázza.

Az az építkező, aki a jelen szabályrendelet határozmányait megszegi, — a vizsgálat eredményéhez képest 10 koronától 400 koronáig terjedhető rendbírságot tartozik fizetni.

Ezenfelül, ha az engedély nélkül foganatosított építkezés a jelen szabályzatban felállított követelményeknek meg nem felel, — a hatóság az épület átalakítását vagy lebontását is elrendelheti s ezt — ha a fél a meghagyásnak eleget nem tenne — annak költségére foganatosíthatja.

Véres rablógyilkos merénylet a halápi őrháznál.

A halápi őrháznál tegnap rablógyilkosság történt fényes nappal. Két ismeretlen suhanc revolverekkel támadta meg Kecskés Ferencné nevű asszonyt, aki nem akarta átadni a pénzét.

Kecskésné Debreczenbe akart jönni a vásárra. A déli vonattal igyekezett a városba s kiment az őrházhoz. Ott sétálva várta a vonat érkezését. Mialatt fél s alá járt az uton, két ismeretlen fiatalember ugrott eléje:

— Néni, van pénze? — kérdezték tőle.

— Mi közötök hozzá?

— Az, hogy ide a pénzzel!

Az asszony nem felelt, hanem megfordult s ment a maga útjára. A két suhanc ezután minden szó és beszéd nélkül revolvert rántott s három lövéssel leterítette Kecskésné. A szerencsétlen asszony véreben feküdt a földön s még volt ereje jajgatni, de az egyik rabló befogta a száját, a másik ezalatt kikutatta a zsebeit s egy kendőből 108 korona készpénzt vett magához. Mindez pár pillanat alatt történt. A rablók ezután az erdő sűrűjébe menekültek.

Kecskésné rettenetes sérülésével a véreben ietrengett, midőn a vasúti őrszervevő a gyilkosságot. A legközelebbi vonattal Kecskés Ferencné Debreczenbe hozták s a Láng-szantóriumumban helyezték el. Itt épolás alá vették s műtétet végeztek rajta, hogy a három golyót a testéből eltávolítsák. Állapota nagyon aggasztó.

A rendőrség a csendőrséggel karöltve tegnap és ma szakadatlanul nyomozott a rablók után, de eddig nincs semmi eredmény. Valószínű, hogy a gyilkosok Debreczenben rejtőznek s ezért különösen a vásárt tartja megszállva a rendőrség.

Debreceni esetek.

(Egy szálloda mánálunk. — Friss levegőre a Bocskay-kertben.)

Az állomásnál. Épp a budapesti gyors érkezett be, örült lérima. A legszelidebb embert is idegessé teszik és megvadítják a különböző kiáltások: «Hordár, hordár, u-j-s-á-g-o-t-t-e-e-s-é-k», kint az állomás előtt a szállodai omnibuszok kocsisai csinálnak egymásnak hangos konkurrenciát, fiakkerek robognak autobusz túlköl, villamos csilingel. Direkt idiótus állapotok.

Egy utas jön ki s kétfogatúra száll. Odaadja kis kizáróját a kocsisnak, egy szálloda nevet mondja be s várja, hogy a kocsit elinduljon. A kocsit azonban nem indul el. Az utas türelmét veszítve szól oda a kocsisnak.

— Hát gyerünk már!

Az eredmény: a kocsis mosolyog és bizalmaskodva szól oda az utasnak:

— Uraságod ugyebár még nem volt abban a szállodában?

— Nem. De honnan tudja?

— Hát mert oda tetszik menni!

Egy debreczeni kereskedő a múlt évben nyaralót vett a Bocskay-kertben, gyümölcsös-sel, kerttel. A családját már a hónap elején költöztette oda «tavasz, tavasz, levegő kell a gyerekeknek» kiáltással. És tényleg, a gyerekek nagyszerűen érezték magukat odakint. Amiótt Debreczenben legalább egy utca hosszát kell gyalogolni, a sarat ott kint mindig kéznél képták a ház előtt. Az asszony kissé unatkozott, olvasással töltötte az időt, de legalább meg volt az az öröme, hogy egyszer egy héten találkozik a férjével. A kereskedő ugyans minden szombaton este kiutazott és ott maradt hétfő reggelig.

A nagyszerű állapot alig egy hónapja tart s — ezt úgy látszik a friss levegő teszi — a férj már is oly kitűnően néz ki, hogy soha életében. A múltkor ki is jelentette a kávéházban:

— Tudjátok fiuk, nincs jobb dolog egy ilyen kis nyaralónál. Csupa örömet okoz nekem! Vasárnap ugrálni szereinek örömeembe, hogy holnap már bent leszek a városban, a hét többi napján pedig mennyei boldogsággal tölt el az a tudat, hogy nem kell — kiutaznom!

SZINHAZ.

Ma este C) bérletben:

LUXEBURG GRÓFJA.

HETI MŰSOR:

Kedden: Luxemburg grófja, operett. C) bérlet.

Szerdán: Kise ukros, vígjáték. A) bérlet. Csütörtökön: Rang és mód, színmű. B) bérlet. Pénteken: Éva boszorkány, színmű. Ujdon-ság. C) bérlet.

Szombaton: Éva boszorkány, színmű. A) bérlet.

Luxemburg grófja. Ma este a «Luxemburg grófja» operett kerül színre. A kiváló szép zenéjű operett az idei évadban ez alkalommal kerül színre másodszer. Zilahyné S. Vilma, Belez-nay Margit, Falusi, Virányi, Dési és Kassay játszanak nagyobb szerepeket. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

Kis cukros. A «Kis cukros» című pompás vígjátékot eleveníti fel Zilahy igazgató a v. g-játéki személyzettel. A kitűnő és szép darab — szerdán kerül színre teljesen új betanulással. Az érdekes repriz nagy érdeklődésre tarthat számot, annál is inkább, minthogy a «Kis cukros» vígjáték már régen nem szerepelt a debreceni színház műsorán.

Rang és mód. Csütörtökön a «Rang és mód» színmű lesz műsoron, melyet a Nemzeti színház az utóbbi időben nagy sikerrel elevenített fel. A budapesti előadás sikerét a darab kiválóságán Blaháné felleptette érdekes. A debreceni színpad is kiválóságot nyújt Zilahy szereplésével, aki a «Rang és mód»-ban parádés szerepeket Reguly mester alakítását mutatja be a közönségnek.

Éva boszorkány. Pénteken kerül bemutatásra az «Éva boszorkány» színmű, melyre Kemény Lajos rendezése mellett nagy szorgalommal készült a színtársulat. A szenzációs premier előadásra a színházi pénztár jegyet előre árusít.

A sajtójog reformja.

Palócz László könyve.

A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége május 5-én, a jövő vasárnap tartja Budapesten igazgatósági ülését, amikor is odaitél, a két vidéki újságíró-össztöndíj, azonfelül tárgyalja Palócz László titkár javaslatát, a sajtójog reformja tárgyában.

A VHOSZ évek óta foglalkozik a sajtójog reformjának ügyével és most igyekezik a kérdést aktuálissá is tenni annyiban, hogy a kormánytól sürgel a kérdés mihamarabb való törvényhozási rendezését.

Palócz László, a VHOSZ titkára most egy négytoldos füzetben kiadta a kérdésre vonatkozó főfogását és javaslatait. Foglalkozik a cáfolat-kényszer, a sajtójogi felelősség, a kaució, a kárterítés, a pornográfia, és az elévülés kérdésével, továbbá a sajtókamara szervezésével. Palócz az összes kérdések rendezését attól várja — hogy az újságírók és kiadók között a jogviszonyt törvényhozási uton kell rendezni s egyúttal megalkotandó a kamara is.

Ezen a helyen nem foglalkozhatunk, semmi vitálkozhatunk az értékes tanulmány részleteivel. Annyi bizonyos, hogy Palócz László nagy szolgálatot tett munkájával az újságírók és a sajtó ügyének.

NAPIHIREK

Milyen idő várható? Atmenetileg még enyhe idő várható, többnyire esővel, később jelentékeny hőszűrés valószínű. Sürgönyprognózis: eső, később hűvös. Déli hőmérséklet: 12.3 Celsius.

A nagyerdei víztorny. A debreceni víztornyok víztornyját az eddigi tervtől eltérően a Leveles háta mögött fogják fölállítani 150 méter magasságban a tenger színe felett. A torony négy méterrel alacsonyabb lesz, mint amilyen magas lett volna az első terv szerint.

Uj gázlámpák. A város az Ispolány-utcán és a Salétrom-utcán új gázlámpákat álltat fel.

A nagyerdei fürdő szivattyúi. A nagyerdei gőzfürdő részére a város 1400 korona értékben egy új gőzszivattyút szerez be, a régi pedig 400 koronáért kijavíttatja és tartalék szivattyúnak használják.

A Csapó-kert kutja. A városi tanács mai ülésén a Csapó-kert Jánosi-utca kutjának a mélyítésére 600 koronát utalt ki.

A villamos vasút menetrendje. A villamos vasút nyári menetrendjével ma foglalkozott a tanács. Kifogásolták, hogy az első kocsi csak 5 óra 4 perckor indulnak, holott a munkásság érdeke megkívánná a legalább is 5 órai indulást. Ha a társaság a tanács határozatának eleget nem tesz, a város felterjesztéssel fog élni a magyar vasúti és hajózási főfelügyelőséghez.

Omnibusz járatok Debreczenben. A tanács engedélyezte Schaff Jánosnak sok huzavona után, hogy a Burgundia-, Domb-, Ótman-lom-, Cegléd-utcaikon a Pavillon taktanya mellett a vámospécsi uton omnibusz járatokat létesíthessen. Az omnibusz járatok, tekintve, hogy a külsőségeket köik össze a várossal, fontos köz-szükségletet vannak hivatva kielégíteni.

Eckstein Márk halála. Eckstein Márk máv főfelügyelő, a debreceni üzletvezetőség pályafutásos sztályának vezetője, városi bizottsági tag, mérnök- és építészegyelet alelnöke, tegnap hirtelen elhunyt. A temetése ma délután helyt le az egész város vasutasága és intelligenciája jelenlétében. Eckstein Márk nagy szerepet játszott Debreczen társadalmában, ahol mindenki tisztelte és szerette a purján jelleméért. A temetésen megjelentek: Kovács József polgármester, Magóss György, Márk Endre, Aczél Géza, Uhlarik Béla, Májerszky Mihály. A búcsuztat beszédet a gyászháznál F. Sztankay Béla mondta, amelynek elhangzása után a gyászoló kollegák hosszú sora kíséerte ki a megboldogult a debreczeni izraelita temetőben.

Zenekonzeratoriumi vizsgálati hangversenyek. (Tanítványok előadása a Bika disztériumban.) Teljes elismerésünket kell kifejeznünk azért a buzgóságért melyet a zenekonzeratori-um derék tanári kara kifejt városunk zenekultúrája érdekében. Aki elfogulatlanul lépett be a hangverseny terebe, lehetetlen, hogy megtagadhasa az elismerést. Apró kis emberek, alig ismernék ki a földből és már nemcsak értelmesen, de izléssel adják elő 2—3 percig tartó kis darabjaikat. A legtöbb kezű még a pedált sem éri el s meglepetést kelt előadásával. Ezáltal a cim-balom és szavafat új tanszakok növendékeit is hallottuk a zongora-, hegedű- és magánénekek kivül. Legnagyobb sikere a kánüvelés tanszak növendékeinek, Boros Annának, Harsányi Jolánának, Baesó Erzsikének, Antal Jolánnak, Tamárássy Rózsikának és Hetey Zoltánnak volt, de a többiek is pompásan megállították helyüket. Különösen feltűnt, hogy a tanítványok csekély kivétellel hangjegy nélkül játszottak. A legközelebbi hangverseny május 14-én lesz.

A homokkerli posta. A következő sorokat kaptuk: Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur a debreczeni Homokkerli-ben engedélyezett postahivatalnak addig is, míg a homokkerli főut kiépül és automobil-közlekedésre alkalmas lesz, gyalogjárati összeköttetéssel való életbe lépését engedélyezte. Nagyvárad, 1912 március hó 2-án. Siket sk., m. kir. posta- és távirat-gazdát.

Tejhamisító gazdatiszt. Grossmann Ferenc hajduhadházi gazdatisztet 100 korona pénzbüntetésre ítélte el a rendőrség tejhamisításért. A tanács helyben hagyta a rendőrség ítéletét.

— **Öngyilkos hisztéria.** Kronovszky Mária 17 éves cipőgyári munkásnő ma este öngyilkos-got követett el. Halálos sérüléseivel szállították Jánosi-utca 2-ik szám alatti lakásáról a mentők Kronovszky Mária-t a kórházba. A szerencsétlen leány tettének oka beteges idegességében rejlik; állandóan feltűnően viselkedett. Legutóbb azért állították elő a rendőrségen, mert huszártüri ruhát öltött magára. Az öngyilkos hisztéria nem éri meg a reggelt.

— **Hangverseny a Zenedében.** Nagy és fényes közönség részvétele mellett tartotta meg vasárnap este hangversenyt a Zenede, melyen a közép- és felsőosztályú növendékek mutatták be előhaladásukat. A műsort Kurz Vilma zongorajátéka vezette be, kinek temperamentumos, művészi játéka zájra ragadta a közönséget. Ugyancsak nagy sikert aratott Bleyer Margit is, kirel már múltkor szereplése alkalmával is csak a legjobbat irhattuk. Aggházy három dalát játszotta és csodás technikája, kitűnő hangkezelése, érzéletes játéka most is érvényre jutatta kiváló tehetségét. A többi szereplők: Pálffy Erzsébet, Erős Mariska, Geiger Margit, Rózsa Endre, Leifner Paula, Zádor Eta, Papolczy Margit, Tömösváry Erzsébet, Liszt Nándor, Pálffy Jozefin, Somogyi Etelka, Lusztig Józsa, Csiba Mici, Nagy Vilke egytől-egyig jók voltak.

— **Vásár razzia.** A tegnapi este tartott razzian előállított a rendőrség 14 rovtól mulu egyént, akik közül 10-et letartóztattak. A letartóztatottak között volt több olyan, akire örökre kitiltottak Debreczenből és ennek dacára is kijöttek a nagyvásárra.

— **A Nagyműhely Sör- és Malátagyár részvénytársaság** képvisellete Debreczen és vidékére **FISCHBEIN JENŐNEL, Haivan-utca 30.** — Telefon 10—51. Különlegesség: **Casino-sör,** vőgös és sőtét, tökéletesen kőbányai mintára, ugyancsak **Páter-sör,** dus tartalma tartalmánál fogva orvosilag ajánlva. Korona-, bajor- és dupla márciusi sörökkel naponként állandóan friss ital. Szétküldés vidékre is.

— **Öngyilkos rendőr.** Nagy András rendőr a Diószegi-ut 14-ik kilométer jelzőnél szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. A holttestet beszálították a kórházba hullakamrájába.

— **Vásári lopások.** Nádaí Mari yarcag, és Csömör Zsófia tisztafüredi cigányasszonyokat a rendőrség előállította, mert a Degenfeld-téren zsebelésen rajta vették. Mindkettőt letartóztatták. — Dezső Béni né ujléti lakosnő tegnap délután a rendőrségen előállították, mert a vásáron több konyhaedényt lopott. — Csorvasi Gábor Kar-utca 5-ik szám alatti lakos panaszt tett ismeretlen tetes ellen, aki tőle egy két bűrsongy pénztárcát ellopott.

— **Véresen találtak.** Tegnap délután Orosz Gébor vámospécsi földművest a Pavillon-lak-tarva melletti gyalogjárón véres fejjel találtak meg. A rendőrségre hozták be a súlyosan sérült embert, ahol sebet kimosták, bekötötték és a mentőkkel a kórházba szállították. Támadói felderítésére megindult a vizsgálat.

— **Elcsúszott a butorok.** Fekete Jenő, a Schwartz-féle butorgyár egyik belfagya panaszt tett P. J. és neje ellen, akik részletre 800 korona értékű autort vásároltak, de mielőtt megkifizették volna, azokat eladták. A férje már elutazott Romániába és neje is utána akar utazni rövid időn belül.

— **Betörés egy üzletbe.** K. Tóth Sámuel esztorgályosnak a Kistemplom bazárban lévő üzletét ma délben ismeretlen tetes alkulescsal fejtörték és az üzlet készpénztárából 21 korona 5 fillér készpénzt és 15 darab műtájték piszt ellopott.

— **Öngyilkos cselédeány.** Szmétár Ilona magyarányai születésű 27 éves cselédeány ma délután öngyilkossági szándékból sósavat ivott. Ulyos belső sérülésével a kórházba szállították. Szmétár Ilona már tegnap délután is követelt el öngyilkossági kísérletet gyufaoldattal, azonban szándéka nem sikerült. Tettének oka szerelmi csalódás.

— **Hajnal-Mulató.** Már csak egy napig látható a Hajnal-Mulató ez idő szerint kitűnő műsora. Május 1-én nagy ünnepi előadás, melynek keretében a Mulató igazgatósága a cabaret 8 hónapos fennállását ünnepli meg. Az új tagok nagyon természetes, új műsorrall, míg a régié u jöhőséggel lépik meg a Mulatót oly sü-tün látogató közönséget.

— **Az Első Püseni Részvénytársaság** és a **müncheni Spaten-sörgyár** kerületi képvisellete Hajdu-, Szabolcs-, Bihar-, Szatmár- Borsod- és Szilágymegyékre **FISCHBEIN JENŐ** sörmagykaroskedőnél **Debreczenben Haivan-utca 30.** — Állandó raktár ügy hordós, mint friss üveges sörökben. E sörgyártmányok kimérve kaphatók Debreczenben a Piac- és Kossuth-utca sarkán levő **Püseni sörház** pince sörszarnokában és éttermében. Érdeklődők forduljanak fenti céghez. Telefon 10—51.

TÁVIRATOK.

Hadihajókra hurcolt képviselők.

London, április 29. Candjából táviratozták a Timesnek: A hajót, amelyen a krétai képviselők tegnap Kánaéból Athénbe indultak, a Minerva angol cirkáló feltartóztatta és visszavitte a kikötőbe. Itt a képviselőket kényszerítették, hogy a Suda-öböl előtt horgonyzó külföldi hadihajókra menjenek.

A delegáció programja.

Bécs, április 30. A kormányok már végleges megállapították a holnap kezdődő delegációs ülészak programját, mely a következő: A magyar delegáció délelőtt 11 órakor tart teljes ülést báró Láng Lajos elnöke alatt. Az elnök megnyitójában elbucszatja Arentthal volt külügyminisztert és megemlékezik a közös külügyminiszteriumban történt változásról. Ezután lovag Bilinski közös pénzügyminiszter beterjeszti a hathónapos közös költségvetési provizóriumot. A javaslatot nyomban tárgyalás alá veszi az egyesült négyes albizottság, melynek ülése 12 órára van egybehívva. Itt tartja meg első expozéját gróf Berchtold közös külügyminiszter. A diplomáciai világban nagy érdeklődés nyilvánul meg a beszéd elé, mely kétségtelenül fontos kijelentéseket fog tartalmazni az olasz-török háború és a balkáni helyzet ügyében. Az albizottság azonnal hozzáfog a provizórium tárgyalásához és ha néhány óra alatt végez ezzel, akkor már délután beterjeszti jelentését a teljes ülésnek. Ha az ellenzék vitát provokál, akkor a teljes ülés csak szerdán délelőtt lesz. — Hogy mikor lesz a magyar delegáció záróülése, az az osztrák delegáció tanácskozáától függ, mert a két delegáció határozatait tudvalevőleg össze kell egyjeztetni.

Megszökött budapesti tőzdespekuláns.

London, április 29. Adler Géza budapesti tevénykereskedőt, aki itt március 28-án a budapesti rendőrség megkeresésére letartóztattak, ma szabadlábra helyezték, noha Budapestről az volt a hír, hogy Adler 80.000 korona erejéig megkárosította üzleteit. Mivel a budapesti rendőrség nem küldte el idejében a kiszolgáltatásához szükséges okmányokat, itt nem lehetett tovább fogságba tartani.

Közgazdaság.

BUDAPESTI TŐZSDE.

ÉRTEK: Magyar hitel 835—836 — Osztrák hitel 641—644 — Négy százalékos koronajáradék 89.15—89.15 — Osztrák-magyar államvasutak 733—739 — Jelzálogbank 470.50—472 — Leszámitolóbank 543—543.50 — Hazai Bank 301.50—302 — Magyar Bank 668—668.50 — Kereskedelmi Bank 3940 — Rimmurányi 733 747.50 — Salgótarjáni 728—733 — Magyar Általános Készénbánya 928 — Közuti Vasut 795—796 — Városi Villamos 412—413 — Adria 518.

GABONA (ötven kilogrammonként): Buza áprilisra 11.80—11.80 — Buza májusra 11.78—11.85 — Buza októberre 11.28—11.34 — Rozs áprilisra 10.75 — Rozs októberre 9.34—9.48 — Tengeri májusra 9.47—9.50 — Tengeri júliusra 9.34—9.35 — Zab áprilisra 10.16 — Zab októberre 8.97—9.08.

BÉCSI ÉRTEK: Osztrák hitel 645.25—644 — Magyar hitel 834.50—837.25 — Osztrák-magyar államvasutak 733.75—736.50 — Alpesti 981.50—989 — Déli vasut 105.25—106.25 — Skoda 732.50—731.50.

Szembeötlő tudományos tévedések

IRTA: SIMON ISTVÁN.

1. A légköri villamosság.

Erről akarván szólni, legelőször is konstatálhatjuk, hogy a légköri villamosság az, ami nincs.

Eddig minden fizikai kézikönyv azt hirdette, hogy evegő mindig tele van villamossággal, a mely rejtett feszültségre tesz szert nyári viharok alkalmával s a felhőkből villám alkalmában tör ki. E könyvek szerint maga a felhő is akként kapja a maga villamosságát, hogy a szörnyen villamos levegőhöz dörzsölődik.

Pedig hát magában a levegőben nincs elektromosság. Hiszen az rosszszezető. A rosszszezetőkről pedig általában elmondhatjuk, hogy — elektromosságot nem tartalmaznak.

Az, ami nyári viharok alkalmával a nagyfeszültségű villamosságot tartalmazza, nem más, mint maga a felhő.

A vízben tudvalevőleg mindig van elektromosság. Mikor a víz gőzzé válik, a felszálló gőzzel valamely elektromosság anyaga is. A gőz tehát nagy mértékben elektromos. Mikor fent a magasban a vízgőzök felhőkké sűrűdnék, lényegesen kisebb helyet foglalnak el, mint előbb. Az összesűrűsödés nemcsak a vízgőzökre terjed ki, hanem a bennük rejlő elektromosságra is. Az egész felhő és annak elektromossága a szigetelő levegő által van körülzárva. Ez fekszik rá egész nyomásával, amellyel szemben különösen az elektromosság küzködik — de hiába. — Mindaddig hiába, míg vagy a föld vagy egy másik — kevesebb elektromosságot tartalmazó — felhő nem jut közelbe. Ekkor a környező levegő vastagsága megkevesbedvén, azon áttörhet. Így jön létre a villám.

A fizikai kézikönyvek azt is mondják, hogy a levegő különösen nyáron bír roppant mértékű elektromossággal, azért olyankor gyakori a vilámlás és mennydörgés. Pedig a dolog úgy áll, hogy nyáron a levegő száraz lévén, éppen nem tartalmaz elektromosságot. Ilyenkor nagyon jó szigetelőül szolgál a felhőbeli elektromosság számára. Tehát éppen ennek az elektromosságmenettségére és ebből származó szigetelőképessege az oka annak, hogy az elektromosság nyáron a felhőkben felhalmozódhatik.

Télen azért nincsenek villamos légköri jelenségek, mert a levegő olyankor telve van, habár láthatatlanul is, vízgőzökkel. Ha mármost ilyen tartalmú levegőréteg környezi a felhőket, az azokban felhalmozódni igyekvő elektromosság, rajta, mint elég jó vezetőn minden kisülés nélkül eloszolhatik.

Hiszen tudjuk is, hogy a statikai elektromosság tüneményeit borult időben, amikor t. i. a levegő vízpárákkal van telve, nem igen mutat-hatjuk meg. Azért van ez, mert bármilyen mennyiségű elektromosságot merítünk is valamely elektromos forrásból, az, mielőtt valamely szigetelt konduktoron összegyűjthetnők, a párás levegő útján megszökik.

Nyáron a felhők határozott körvonajakkal bírnak, télen ritkán. Télen különben is, ha esőzésre vagy havazásra fordul az idő, a megjelenő felhők leginkább megszokott nélküli borulatot alkotnak, melyek tehát egymással összefüggenek. Alattuk pedig ott van a nagyon is párás levegő. Ilyenkor a villamosság felgyűléséről tehát szó sem lehet.

A nyári felhők határozott körvonajait az okozza, hogy a száraz levegő visszazorítja aok eloszlatni igyekvő részeit. De amint visszazorítja, határozott helyhez köti ezeket, úgy zorítja vissza a felhő elektromosságát is, amely miatt rendkívül feszültségre tesz szert.

Folytatjuk

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY

**A Debreczeni
butorkészítő asztalosok árucarnok
szövetkezete**

mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.
Telfon 129   Telefon 129.

Hunyadi-utca 17-19. szám.

Felhívja a tisztelt butorvásárló közönség
figyelmét dusan felszerelt árucarnokára, hol
Debrecen első műszialosainak és kárpito-
sainak termékei a legmérs keltebb szabó-
árban áll: a nagydemű közönség (rende-
kezésére, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb
kivitelig. Megteki tés minden vételkényszer
nélkül. Tervek, költségvetések, rajzok díjia-
lan. A rendelt avagy raktárból megvett bu-
torokért a legmesszebbmenő garanciát vál-
lalja, hitelképes egyéneknek kedvező fize-
tési feltételek.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K-ért,
szintugy felöltőszövetet, turistalódent, selyem-
szamgarut stb. gyári árákon küld mint megbízható és
szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha
szövetkészletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél,
a gyári áron rendel meg, igen jelentősök.
Kiszámt, legolcsóbb árak. Óriási választék.
Minták, figyelmeztető levelek, még a legkisebb
rendelésnél is, teljesen friss árban.

Miért
Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!!
**csak Óriás
FEDÁR
Cipőcrém-et?**

Mert
szép fényt ad

Mert Elegnás töl a lábbeli
Mert
**puhán
tartja**

Mert Nem rongálja
Mert Vizhatlanná teszi
a bőrt

Mert a legkényesebb izlést
kielégíti és

Mert egy
Óriás Fedák
cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,
mint egy **30 fillér**-ért
más doboz
ebben a drága vi-
ágban az egyedüli **olcsóság**

Higiénikus ujdonságok

Gynium

és hajhólyag óvszer-különlegességeiben

II. Valódi francia és amerikai gyárt-
mány, eredeti csomagolásban

Orvosiilag ajánlva! Feltétlenül biztos!

„Fatime“ I. és II. minőség. Ára tucatanként 6 és 8 K.
„Semiramis“ I. és II. min. Ára tucatanként 10 és 12 K.
Ezen új és modern technika szerint készült óvszer
különlegességek, az összes eddigi gyarományokat fe-
lülmulják. Kaphatók kizárólag az alábbi cégnél.

Uj! „AUTO VAGINAL SPRAY“ Uj!

a legmodernebb és legkényelmesebb női
óvülönlegesség. — **Ára 15 korona.**
Szétküldés titoktartás mellett.

Kérjen ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával
ellátott legújabb képes árjegyzékemet

**KELETI J. orvos-széhszeti műszer-
és gumi árak gyára**
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
Alapított 1878.   Telefon 13-76.

A brüsszeli
kiállításon
GRAND PRIX
kítüntetés

BRONS-MOTOR

Nemet-
országban az
összes ver-
senyzők közt
10,000 Márka
díj győztese.

A Diesel-moto. legelőkeltebb ujtása

A legyszerűbb szer-
kezeti motor.

A legelőkeltebb és legelőkeltebb
magas nyomású nye-solajmotor.
4 lóerőtől kezdve minden nagyságban.

Minden pillanatban üzemre kész.
Nincsen gyújtó készülék.
Nincsen légszivattyúja

A legolcsóbb füzemű
motor.

Laurin és Klement r.-t. BRONS motorgyá-
rának vezérképviselője
CSILLAG SÁNDOR Budapest, V., Ország-
ház-tér 4. (Szemben az Andrássy-szoborral.)
Telefon 178-39.

GRAND HOTEL BERLIN Nagyszálloda

BUDAPEST, VI., Révay-utca 10. szám Andrássy-ut mellett.
TELEFON 137-90. **Szobák 2 K 60 fillértől feljebb.**
140 minden modern kényelemmel berendezett szoba. Központi
fűtés, Lift, Vacuumlaener

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOR kevesebb
a gond,
II-SZOR kevesebb
munka,
III-SZOR kevesebb
amunkabér!

„miért a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
BORDÓI KEVERÉK
kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a ned-
ves levélre is! Bármily harmat-
n! permetezhet vele! Semmi
üledéke nincs! Számtalan el-
ismerő nyilatkozat! Gyárjuk
az eddig dr. Aschenbrandt sza-
badalmát képzett **BEZKÉNPÖRT**
és **BORDÓI PÖRT** is. Kérjen
ingyen és bérmentve leírást
FORHIN-gyártó! BUDAPEST
VI. Váci-út 93.

Porol Fest Tisztít

SZÖVET ÉS CSIPKEFÜGGÖNYÖKET, STÓROKAT, DIVÁNYVÉDŐKET,
ÁGY- ÉS ASZTALTERITŐKET stb.

Ágytollat fertőtleníve tisztít
HRABÉCZY E. D. Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő r.-társaság.

Apró hirdetések.

Tíz szóig 50 fill., mindeu további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Butorokai, konyhaberendezéseket raktáron tart
Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8

HÁJDUMEGYEI CIMTÁR kiadási joga 600 koronáért átruháztatik. Tulajdonos: Pollák János Varga-u. 20. sz.

GAZCSÓVEK különféle nagyságban eladók
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wesselégyi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gőzmalom mellett.)

Kartelen kívüli, tehát olcsó árak.

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be

Egy okos fej

elsajátítja azon vízmányokat, melyekkel a házszerkémia a háziasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora a 2. f. élesztő pótlással szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 2. f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vanillincukra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillizálására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia esővet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vinyek ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Ludaser János

! Megnyílt női, pipere csipke és rövidaru üzlete **Megnyílt !**
(Városház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arcfátyok, harisnya és

párisi ujdonságokban

MOLL-FÉLE Seidlitz-Por.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-t a SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmákaesőbb GYOMOR- és ALTES-BANTALMAK, gyomorhív, rögzített SZÉKREK DES. májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a le különböző NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles használatuk évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyíthetnek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint a fájdalomcsillapító bedörzsöléshez készítmény, csúsz és a megkülönböztetését követelményeivel legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásáért és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva.

MOLL A. gyógyszerész,

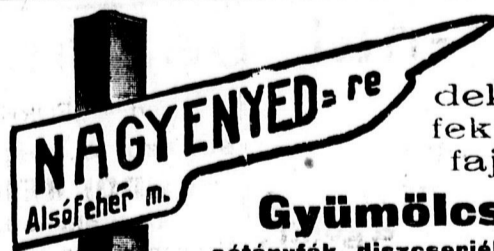
cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Lapkihordó asszonyok

lapunk kiadóhivatalában

felvétetnek.

∴ HIDVÉGER ANTAL ∴ Foglalkozik az összes bankügyletekkel
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám.

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszcserjék, tülevelűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsök stb.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

(elsőrendű áru) európai és amerikai alma gyökerekes vesszők. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Tarsai

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Neubauer János

sodronyműgyáros

a Stenczinger-ház lebontása miatt

irodahelyiségét és raktárát

a gyártelepre helyezte át.

Debreczen, Rétmalom-utca 4. sz.

Főranço hölgyek legkedvencebb szépfőszere a FÖLDES-fele

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arc-crème és mert hírneves vegyészek állítása szerint ez a **legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító.** A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás mely valóban **meglepő, gyors és biztos.** A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. **Rár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szepők, májfoltok és mindennemű kiütések.** A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépi az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! **Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fill Margit-puder 1 K. 20 f.** Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD

KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóska és Jóna drog., Mihályovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Barbóc Zsigmond H.-Böszörményben Ercsey Gábor gyógytárakban.

